

OPVOEDING EN ONDERWIS

IS HANDHAVING VAN DE LEDEN VAN DE PARTIJ VAN DEN ARBEID BIJ HET CHR. ONDERWIJS EISCH EN CONSEQUENTIE DER INTERKERKELIJKE SAMENWERKING

III.

6. Het karakter van de school.

Maar nog dringender wordt nu het probleem: Moet dan ons Christelijk onderwijs niet bovenal aan de kinderen des Verbonds den eenig juiste weg wijzen naar de Kerk? Mijn antwoord hierop luidt onomwonden bevestigend. Het moet ons ideaal zijn, dat het zaad der Kerk altijd weer wordt bevestigd naar de plaats waar Christus ononderbroken bezig is zich Zijn gemeente te vergaderen. Daarnaast moeten we streven in alle gemeenschapsbanden die het leven kent. En dus ook in het schoolverband.

Toch is de school er niet in het bijzonder op gericht de kinderen tot mondige leden der Kerk op te voeden. Daarvoor dient het catechetisch onderwijs in de eerste plaats. De school behoort het zaad der kerk in het algemeen te vormen tot burgers, die hun belijdenis weten te belevan in staat en maatschappij. Daarom is inderdaad — zij het dan onder het brengen van offers, wat met samenwerking toch altijd gepaard gaat, ten aanzien van de eenheid in het onderwijs — een gezamenlijk doceren mogelijk van hen die onvoorwaardelijk aanvaarden den grondslag van de Drie Formulieren van Eenigheid, maar in de toepassing ervan in hun kerkelijke praktijk uiteengaan; misschien ook van hen die op bepaalde concrete punten in belijdenis verschillen, zoolang als n.l. niet blijkt, dat het verschil op die bewuste punten het aan den dag treden is van een uiteengaan ook in de fundamentele waarheden van ons Christelijk geloof, hetgeen naar mijn meening in verband met de onverbreekbare eenheid van onze Christelijke belijdenis telkens het geval zal blijken te zijn, indien men dit verschil zoo ernstig acht, dat daarom kerkelijke samenwerking onmogelijk is. In zoverre is de kerkelijke belijdenis inderdaad het „principium divisionis“ voor heel ons leven en dus ook voor alle levens„terreinen“.

7. Een minderheidsopvatting?

Volgt uit de boven omschreven doelstelling van de Christelijke school, dat een „opvoeden in de vrees des Heeren“ niets anders kan beoogen op dit terrein dan een onderwijs in de normen die Gods Woord ons stelt voor het staatkundig en maatschappelijk leven, dan rest ons nu de vraag te beantwoorden, door Dr B. in dezen vorm aan de orde gesteld: „hoe kan men het tegenover zijn Heer en Holland verantwoorden, leraren van de school te verwijderen, die begeren de kinderen op te voeden in de vrees des Heeren, maar die van de betekenis van Gods wet voor het politieke en sociale leven een andere opvatting hebben dan de meerderheid?“

We wezen er reeds op dat aan deze uitspraak ten grondslag ligt de gedachte, dat men van een (toevallige?) meerderheidspositie geen misbruik mag maken om de minderheidsopvatting uit te schakelen. Het is ook ten eenen male ongeoorloofd op zulk een wijze op te treden als „Trouw“ aanbeveelt, wanneer hier inderdaad sprake is van een minderheidsopvatting.

De zgn. libertas prophetandi moet onverkort, gelijk in het kerkelijk leven, zoo ook in het schoolleven worden gehandhaafd. Slechts dan heeft men het recht voor zijn overtuiging de alleenheerschappij te eischen, wanneer de tegenovergestelde meening in strijd is met zeer duidelijke uitspraken van Schrift en Belijdenis. Doch aan heeft men niet slechts het recht, maar ook den plicht zulks zonder eenige reserve te doen. Hierbij speelt de kwestie van meerderheid of minderheid in het geheel geen rol. Sinds wanneer is het geoorloofd in zaken des geloofs de kwestie van het getal aan de orde te stellen?

8. Een belijdeniskwestie.

Nu krijgt men den indruk, dat ook Dr B. het verschil tusschen de „aanhangers“ van Schouten en die van Schermerhorn geneigd is van principieelen aard te achten. Wel wordt zijn visie vertroebeld doordat hij deze ook richt naar de praktijk des levens: „de ervaring leert“ — zoo merkt hij o.a. op — „dat kinderen uit een orthodox milieu fel-socialistisch kunnen zijn“; maar sprekend over de veronderstelling van „Trouw“ dat: „de socialistische leraar zijn gif ongestoord zijn leerlingen in kan druppelen“ tracht hij dit bezwaar weg te nemen door de vraag: „Hoe is dat mogelijk op scholen waar de leerlingen merendeels uit gezinnen komen waarin het dagblad en het weekblad „Trouw“ dagelijks of wekelijks voor een behoorlijke dosis tegengif zorgt?“ Dat o.a. de uitdrukking „tegengif“ niet enkel beïnvloed is door de terminologie van „Trouw“ in dezen, wordt m.i. bevestigd door hetgeen even later volgt: „Zelfs al zouden ze tegenover een autoritair leraar niet voor hun mening durven uitkomen, dan is er nog genoeg in de wereld om te weerstand bij de kinderen“ (spatieering van mij, M.)

198

Hoe dit ook zij, het zal noodig zijn aan te toonen, dat het lidmaatschap van de P. v. d. A. in strijd is met Schrift en Belijdenis.

Ik moge dan in meer uitgebreiden vorm herhalen, hetgeen ik in een polemiek in het te Kampen verschijnend dagblad „Strijdend Nederland“ van 18 Juli 1946 opmerkte tegenover Dr Gijman van Kampen, lid Gen. Syn. der N. H. Kerk, die mij ervan beschuldigde dat ik „Gods Woord spande voor de kar van de A.R.-propaganda“. Evenzoo immers meent Dr B. dat „Trouw“ de Christelijke school wil gebruiken voor de A.R.-propaganda.

9. Wat zegt de Schrift?

Paulus' vermaning in 2 Kor. 6:14: „Trek niet een ander juk aan met de ongeloovigen“, luidt in de vertaling van het N.B.G.: „Vormt geen ongelijk span met ongeloovigen“. Dit woord wordt vaak aangehaald ter waarschuwing tegen gemengde huwelijken, en stellig met recht. De strekking ervan is echter veel wijder. Prof. Grosheide¹⁾ omschrijft o.a. aldus: De benaming ongeloovigen zegt „dat zij vreemd, ja vijandig staan, vgl. va 15, tegenover het Christelijk geloof, misschien zelfs dat zij gewelgerd hebben het te aanvaarden. Zij kennen Christenen (want die stellen zich met hen in verbinding), maar gelooven niet, wat zij gelooven, verwerpen dus den Christus. De Korintheïers hebben met zulke heidenen nog niet ten volle gebroken, zij meenen, dat er tusschen hen en de heidenen wel arbeidsgemeenschap kan zijn. Het gevolg was, als steeds, dat in de gemeenschap de ongeloovigen den toon aangaven en de Korintheïers tot zonde brachten“.

Welnu, wat ten aanzien van de ongeloovigen te Korinthe nog met een zekere reserve moet worden gezegd („misschien..... geweigerd hebben te aanvaarden“) dat geldt Anno Domini 1947 ten volle van de Humanisten. Kennen deze Humanisten den Christus niet? Stellig wel. Zij erkennen de zegenen die het Christendom met zich bracht. Maar zij wenschen naastenliefde, gerechtigheid en waarheid niet te fundeeren op het geloof in Christus. Zij willen wel een program van beginselen opstellen samen met Christenen, maar..... de absolute eisch van het Christendom, de erkenning van het goddelijk gezag der Schrift en van Jezus Christus als den eenigen en volkomen verlosser van heel ons leven mag daarin niet vermeld.

Met recht wees dan ook eenigen tijd geleden A. Keizer er op²⁾, dat de verantwoordelijkheid der volkeren die leven temidden van kerken en bijbels, die grootendeels nog gedoopt zijn zoo ontzaglijk groot is. „Zij kennen God en vloeden dan ook in hun afval..... Daarom is het Humanisme, waarin de mens als God zit, zo hovaardig. Heel anders dan b.v. de zonnecultus, waarin de mens zich nog klein voelt tegenover de machten der natuur. De Westerse volken in afval kennen de Bijbel en brengen daarom valse profetie voort op alle levensterreinen. Ze zullen straks alles willen horen, uitgezonderd het spreken uit de Bijbel“.

(Spatieering van mij, M.) Doch luisteren we naar de argumenten, waarmee Paulus zijn vermaning „geen ongelijk span te vormen met ongeloovigen“ aandringt: „want wat mededeel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid? en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis?“

En wat samenstemming heeft Christus met belial? Of wat deel heeft de geloovige met den ongeloovige?

Of wat samenvoeging heeft de tempel Gods met de afgoden? Want gij zijt de tempel des levenden Gods“.

Naar aanleiding van deze laatste woorden merkt Prof. Grosheide op: „Dat er tusschen de gemeente, die de tempel Gods is, en de afgoden, die de ongeloovigen symboliseeren, geen samengaan kan zijn, ligt in den aard der zaak. Heel de Schrift predikt, dat alle afgoden een gruwel zijn in de oogen Gods. Er kan geen grooter gruwel worden gepleegd, dan afgodsbeelden brengen in den tempel des Heeren, 2 Kor. 21 vs 4 vlg. Zoo handelt de gemeente, wanneer ze zich met de apostol (ongeloovigen) op één lijn stelt“³⁾.

Zoo oordeelt God in Zijn Woord over het samenwerken van geloovigen en ongeloovigen op de manier van twee runderen, die eenzelfde ploeg trekken: het is een gruwel voor God, verontreiniging van de plaats die Hij Zich tot woonstede verkoort.

H. M. MULDER.

¹⁾ In zijn commentaar, Bottenburg, 1939, pag. 235.

²⁾ In een artikel: „Anti-revolutionair—Anno Domini 1946“ in „Strijdend Nederland“ van 21 Juni 1946.

³⁾ A.w., pag. 239.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

ART. XIII K.O.

Op initiatief van den Kerkeraad van Roodeschool kwamen 19 Maart j.l. te Winsum bijeen een aantal kerken uit de Classis Warffum, ter bespreking van een ontwerp-regeling voor onderlinge samenwerking inzake Art. 13 K. O.

Deze kerken hebben tegen het plan-Wijn het bezwaar van te groote fondsvorming en te massalen opzet, waardoor de barz van den Emeritus-predikant aan de plaatselijke gemeente geschaad kan worden.

Na bespreking kon men de volgende regeling aanmerkelijk vaststellen (welke nog door de diverse kerkeraaden zal worden aangenomen):

Art. 1. Ondergeteekende Geref. Kerken zijn van oordeel, dat zij het best kunnen voorkomen, dat zij in ongelegenheid geraken a.s. haar D. d. W. emeritus wordt, of als hij komt te overlijden en een weduwe of (en) weezen nalaat, en door beroeping van een nieuwen D. d. W. haar jaarlijksch budget aanmerkelijk stijgen zal — door die meerdere lasten gezamenlijk te dragen.

Art. 2. Zij verbinden zich die lasten te dragen naar een omslagatseel, waarbij gelijkelijk rekening wordt gehouden met het tractement van den dienstdoenden predikant en het ledental der gemeente.

Art. 3. Aan een Kerk wordt, zoodra en zoolang in een door emeriteering of overlijden ontstane vacature is voorzien, uitgekeerd 3/5 deel van het tractement, dat het laatst genoten is; wanneer het betreft de verzorging van zijn weduwe 2/3 deel hiervan (2/3 van 3/5 dus); in beide gevallen verhoogd met f 200.— voor elk minderjarig kind, dat zelf niet in zijn onderhoud kan voorzien.

Art. 4. Wanneer deze samenwerking door één der Kerken verbroken wordt, is die Kerk verplicht nog gedurende 3 jaren den laat mede te dragen, zonder zelf recht op uitkeering te hebben. Alleen wanneer 2/3 der samenwerkende Kerken daarin toestemt, kan zulk een Kerk van die verplichting worden ontheven.

Art. 5. Andere Kerken kunnen ten allen tijde tot deze samenwerking toetreden, tenzij 2/3 der samenwerkende Kerken hiertegen bezwaar maakt en voor toetreding bijzondere voorwaarden stelt.

Art. 6. De samenwerkende Kerken beslissen van jaar tot jaar op welke wijze de te ontvangen en uit te keeren gelden zullen worden beheerd, en hoe deze regeling in bijzondere gevallen zal worden uitgevoerd.

De vergadering besloot deze regeling ter kennis te brengen van de Kerken — voorloopig nog — in de 3 Noordelijke Provincies, en voorts opname van deze regeling te verzoeken aan de redacties van „Kerknieuws“, „De Reformatie“ en „Geref. Kerkbode“ (v. h. Noorden des lands).

Uithuizen.

C. P. PLOOY.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater,

De vraag wordt wel eens opgeworpen: zou, als de binding van een bepaalde opvatting omtrent verbond en doop werd opgeheven, de weg tot hereeniging, wat nu gescheurd werd, niet weer openstaan?

Zou dan niet kunnen terugkeeren de toestand voor dien tijd, toen wij, ondanks verschil van meening nog rustig samenleefden?

Ik meen van neen. Althans wat de tweede vraag betreft.

De weg tot hereeniging werd wel weer vrij, doch onder deze voorwaarde, dat daarop geen statktselen werden gezet, die een dege bespreking der gerezen verschillen zouden kunnen beletten.

Ik ontving een belangrijk geschrift, ter kennismaking en beoordeeling, uitgegeven door het perscomité der geref. kerk, art. 31 K.O. te Enschedé. Dit doet haast aan als een pleonasmie, maar wij werden daar al aan gewoond. Het werkje, het telt 87 flinke bladzijden, is geschreven door den heer Oldenhof, een man uit den handel, een trouwe voorvechter voor het zuiver en gehoorzaam bewaren der gereformeerde belijdenis.

Hij behandelt in zijn boek het onder ons nu levend dogmatisch conflict.

En ds Vogel, die een woord vooraf ten beste gaf, merkt daarin op, dat de schrijver duidelijk doet zien, hoe dit conflict de kern raakt van het Gereformeerd bijden.

Zoo is het ook, en als dit waar is, dan zouden wij zeer ongehoorzaam en onvoorzichtig zijn om over deze dingen te zwijgen terwille van een eenheid, die dan tegen het Woord Gods zoude zijn en onze kerken en ons volk groote schade zoude berokkenen.

Verskil in beschouwing omtrent een en ander zal er ook onder ons altijd wel blijven, zoolang ten minste de dingen van de hoogste orde ons niet onverschillig worden. Hier in ons gewest wordt menigmaal gezegd door menschen, die over het conflict niet durven nadenken, omdat zij hun rust en het slaappilletje, dat hun domine hen gedurig doet slikken, te lief hebben: ik wil er niet van hooren.

Dat is heel, heel erg. Want het gaat toch om de gehoorzaamheid aan Woord en Belijdenis.

Zoolang er belangstelling daarvoor is en studie, onder de theologen, en onder ons allen, zoolang zal er ook gestreden worden over allerlei opvattingen. Dat kan, gezien ons begrensde kennen en onze neiging om telkens weer af te dwalen van den juiste weg, niet anders. Wij moeten op elkander heel nauwkeurig blijven toezien. De Schriftuurlijke liefde is niet blind, maar maakt zeer scherp ziende. En zij kan hard zijn in het oordeel en in den strijd. Omdat zij behouden wil, behouden voor zich zelf en voor de broeders en

zusters. W
ontzien. E
hebben. P
zijn zij, d
aan. Wij h
beganen s
Als ik
hoorde ik
En de hoc
Het is v
lijken krin
Nog onlu
schoolbla
dat zij
door een
Ik dach
Het gas
selen, als
voor dwa
meest gel
elken dag
meest beg
van zich
heid en v
Vrijheid
lijdenis v
Woord G
van schri
waard bli
van eenv
zoek, wa
al trapt h
Wij wor
neer wij
ling. Dan
hoogstaar
Natuurlij
ter drage
begrip. Z
gemeenig
zien, met
Broederlij
eerlijk en
Zij kan
woord, al
begeeren.
Welnu,
meerde l
worden d
is dan oc
wordt op
der ginge
stelde di
helderhe
En zul
reid. Dae
schriftelij
ders stan
Een ge
onderling
sens is.
Dat is
tijd noot
niet.
Maar h
en vrije
teele ding
slag voor
en mon
praten w
vaak gew
gevoerd,
was geko
woord u
als ging
Als du
zoorberei
schillen a
ang voo
elingen
rent het
Daar
lat de b
en de
ynode d
oren en
Waar
geeren?
vaaracht
voor de
tan het
mdat hij
geven ve
geloofs.
En w
orde een
heid, niet
lie bewi
ds hij d
teel erg
Ik ver
mtrent
hans om
ter ons
De sel
studie, a

le regeling aan-
door de diverse

kerken zijn van
omen, dat zij in
d. W. emeritus
en een weduwe
oeping van een
dget aanmerke-
sten gezamenlijk

te dragen naar
rekening wordt
a dienstdoenden
te.

a en zoolang in
tstane vacature
het tractement,
betreft de ver-
ervan (2/3 van
d met f 200.—
t in zijn onder-

g door één der
e verplicht nog
dragen, zonder
Alleen wanneer
toestemt, kan
orden ontheven.
allen tijde tot
2/3 der samen-
maakt en voor
dt.

i beslissen van
itvangen en uit
rd, en hoe deze
den uitgevoerd.

g ter kennis te
nog — in de
nane van deze
les van „Kerk-
Kerkbode" (v.

C. P. PLOOY.

ER
EN

en: zou, als de
ntrent verbond
eenrenging, wat
n?

s toestand voor
in meening nog

veede vraag be-

weer vrij, doch
een staketselen
der gerezen ver-

er kennismaking
perscomité der
Dit doet haast
en daar al aan
e bladzijden, is
n man uit den
et zuiver en ge-
belijdenis.

ons nu levend

ten beste gaf,
felijk doet zien,
t Gereformeerd

dan zouden wij
n om over deze
nheid, die dan
onze kerken en
nen.

n en ander zal
lang ten minste
el onverschillig
nigmaal gezegd
niet durven na-
aapilletje, dat
te lief hebben:

toch om de ge-
s.

is en studie,
zoolang zal er
yvattingen. Dat
onze neiging om
isten weg, niet
el nauwkeurig
le is niet blind,
j kan hard zijn
at zij behouden
de broeders en

zusters. Wij moeten elkander nooit in deze dingen
ontzien. Het doet er niet toe met wien wij te doen
hebben. Pak vooral de zgn. hoogstaande mannen, dat
zijn zij, die zich stelden hebben aangepast, maar flink
aan. Wij hebben er thans zooveel van dat soort die den
beganen grond niet meer kennen.

Als ik er eens één een hartig woordje toevoegde
hoorde ik zeggen: en dat tegen zoo'n hoogstaand man...
En de hoogstaande knerst dan de tanden.

Het is wat fraais. Als dat gewoonte werd in christe-
lijken kring waren wij verloren. En het gevaar dreigt.
Nog onlangs schreef de redactie van een christelijk
schoolblad in antwoord op scherpe maar juiste critiek,
dat zij toch gelijk had, want dit was haar verzekerd
door een bekenden veteraan, een zeer hoogstaand man.

Ik dacht: seniele aftakeling misschien?

Het gaat er om, of wij arme, vaak verblinde schep-
selen, als wij in eigen kracht staan, bewaard blijven
voor dwaasheden en afval. Daarvoor mag ook de
meest geleerde en begaafde, en juist hij, wel bidden
elken dag. Trouwens — mijn ervaring was, dat die
meest begaafde steeds weer de meest eenvoudige, klein
van zich zelf denkende mensch was. Halve geleerd-
heid en verwaandheid zijn bloedeigen zusters.

Vrijheid van spreken, altijd met de oprechte be-
lijdenis van zich volledig te onderwerpen aan het
Woord Gods, als zijn eisch wordt gesteld, en vrijheid
van schrijven moet in onze gereformeerde kerken be-
waard blijven als een kostbaar pand. Zij is een bewijs
van eenvoud en kleinheid. Van behoefte aan zelfonder-
zoek, waartoe een ander ons geducht kan helpen, ook
al trapt hij ons eens op onze verwaande lange teenen.
Wij worden gemeenlijk nooit booser, dan wan-
neer wij gevoelen: daar gaat onze geliefkoosde stel-
ling. Dan komt de zelfhandhaving op. Dan komt onze
hoogstaande persoon in het geding. En dan is het mis.
Natuurlijk moet het onderhoud een broederlijk karak-
ter dragen. Maar er zij geen misverstand omtrent dit
begrip. Zij beteekent geen lieve capsule rondom een
gemeenheid, zooals wij dat thans meer dan eens
zien, met een vroom gebaar er nog bij. Dat is walgelijk.
Broederlijkheid wil allereerst zeggen, dat wij elkander
eerlijk en trouw bejegenen en zeggen, waarop het staat.
Zij kan verplichten tot hardheid en tot een scherp
woord, al mag men die scherpte niet om haar zelve
begeeren.

Welnu, de eenige weg tot behoud van ons gerefor-
meerde leven hier in ons goede land, waar wij omringd
worden door een geest der dwaling, die geraffineerder
is dan ooit te voren, is, dat zeker die valsche binding
wordt opgeheven, maar dat dan daarna, die van elkan-
der gingen een ernstig onderzoek der aan de orde ge-
stelde dingen aanvangen en voortzetten tot volkomen
helderheid naar de Schrift is verkregen.

En zulk onderzoek moet zeer goed worden voorbereid.
Daarom heeft onze synode terecht gezegd: een
schriftelijke voorbereiding tot uiteenzetting van elkan-
ders standpunten is noodig. Natuurlijk.

Een goede discussie is alleen mogelijk, als men het
onderling omtrent den grondslag der besprekingen
eens is.

Dat is men onder de groote staatslieden van dezen
tijd nooit en daarom vlootten de onderhandelingen ook
niet.

Maar het is thans zoo ver gekomen dat de gebonden
en vrijgemaakte kerken het omtrent de fundamen-
tele dingen ook niet meer eens zijn. De goede grond-
slag voor een gesprek, dat men dan wel wil, voor
een mondeling onderhoud, ontbreekt. Ook in de pers
praten wij gemeenlijk langs elkander heen. Het is mij
vaak geweest in vergaderingen, waar de strijd werd
gevoerd, alsof het oordeel bij Babel's toren over ons
was gekomen. Ik dacht meer dan eens aan het bekende
woord uit den Faust: mir wird von alledem so dumm,
als ging mir ein Mühlrad im Kopf herum.

Als dus de synodocratische synode zulk een goede
voorbereiding voor een behandeling der meningsver-
schillen niet wil, dan blijkt dat zij vrees heeft. Zij is
zang voor zich zelf. Trouwens, dat blijkt uit al de han-
delingen aan dien kant. Men durft de waarheid om-
rent het gebeurde niet meer onder de oogen te zien.

Daar zijn predikanten, die hun gemeenten wijsmaken,
dat de binding is opgeheven; zelfs dat de vrijgemaak-
ten de veronderstelde wedergeboorte leeren, dat de
synode daartegen opkomt enz. Men gelooft soms zijn
oren en oogen niet.

Waarom zou men een deugdelijk onderzoek niet be-
geeren? De waarheid maakt ons vrij. Wie staat in het
vaarachtig geloof, dat alleen zich wenscht te buigen
voor de argumentatie, die wortelt in gehoorzaamheid
aan het Woord Gods, die durft alle onderzoek aan,
omdat hij bereid is eigen verkeerd inzicht altijd op te
geven voor beter en juist. Dat is de eenvoud des
geloofs.

En wie dus inzake deze dingen van de allereerste
vrie een degelijk onderzoek, goed schriftelijk voorbe-
reid, niet aandurfte maar liever wat wil gaan „praten”,
die bewijst dat hij zijn zaak niet meer vertrouwt, en
als hij dan zich nog niet wil bekeeren dan is het wel
teel erg met hem gesteld.

Ik vertelde zoo, dat ds Vogel de opmerking maakt
omtrent het werkje van den heer Oldenhof: het gaat
hans om fundamentele dingen en dat doet de schrij-
ver ons zien. Ik ben het daar volkomen mee eens.

De schrijver is, naar ds Vogel zegt, geen man van
studie, althans niet in den gewonen zin van het woord.

Naar mijn ervaring is die gewone zin deze, dat er
gestudeerd wordt alleen aan universiteit en hooge-
school door wie het groot voorrecht heeft gehad daar
te zijn geweest.

Een zich zelf nog al voelend universitair man vroeg
mij eens: en waar hebt U gestudeerd? Ik antwoordde:
ik heb niet gestudeerd, alleen maar wat „geleerd”. O,
dus zelde hij, U is niet aan een universiteit geweest.
Helaas neen, zei ik, en daarom zal ik er nooit, zooals
sommigen doen, op afgeven.

Maar — dat neemt niet weg, dat studeeren en stu-
deeren twee blijft. Jaren geleden werd mij verteld van
een millionairszoon in ons gewest, dat reeds een
vijftal jaren aan de Groningsche universiteit had door-
gebracht, en niet heel erg opschoot.

In het zesde jaar verdubbelden de kosten. De vader
schreef zijn zoon, hoe dit toch zat. Het antwoord
was: dat spreekt van zelf, want ik ben nu ook nog
gaan studeeren.

De vader had eenige moeite deze argumentatie te
aanvaarden.

Het is dus mogelijk dat ook een hogeschool of
universiteit niet helpt. Maar dat is uitzondering. En
daar kan geen zijn, die meer waarde hecht aan uni-
versitaire studie dan ons vrijgemaakte volkje. Wie
zich daarvan wil overtuigen denke maar eens aan den
heerlijken schooldag voor onze theologische hooge-
school, den vorigen zomer. Wat denk ik daarna nog
steeds met groot genoegen. Het was een van de mooiste
dagen in heel mijn leven.

Echter, wie zou zich niet verblijden, als uit den
kring van ons gewone menschen een studie het licht
ziet, zooals dit werkje van den heer Oldenhof?

Ds Vogel prijst het van harte aan en hij heeft gelijk.

De schrijver argumenteert zeer scherp en het ligt
voor de hand, dat lang niet allen, die nog in de ge-
bonden kerken bleven hangen, de uiterste consequen-
ties uit de dwaling der gebonden kerken, zooals br.
Oldenhof die teekent, aanvaarden. Wij zijn voor de
consequenties van een dwaling gemeenlijk blind. Maar
dan is het goed, dat men die ons eens doet zien. Dat
is elsch van waarheid en liefde. Ik hoop dus, dat dit
werkje vele lezers vinden zal, vooral onder hen, die
voor de juiste consequentie van hun overtuiging nog
terugdeinsden en dus bleven waar ze niet behooren.
Want dat getal is in werkelijkheid groot. En daarom
moeten wij allen getuigen en mag het onze wensch
wel zijn: och, of alle vrijgemaakten profeten waren.

Met hartelijke groeten en helibede,

uw toegenegen

MARNIX.

KORTE BERICHTEN

— JONGELINGSVEREENIGINGEN EN „METHODIEK”.
De heer B. D. Elzinga schrijft in „Kerkblad (Friesland)”:
Een der grootste moeilijkheden bij de herinstellings-
van onze Bonden was wel de methodiek. Zoonaar aansluiten bij het
oude werkplan ging niet: daarvoor kleefden er te veel fouten
aan. Trouwens, al zou dat niet het geval geweest zijn, dan
was het nog niet uitvoerbaar geweest. Het oude materiaal
ontbrak vrijwel geheel.

De beide besturen meenden dan ook, dat het zorgen voor
studie-materiaal één der eerste zaken moest zijn, waaraan zij
hun zorgen gingen besteden. Ondanks de zeer moeilijke reis-
gelegenheden, die er in den winter 1945—46 nog waren, wer-
den talrijke bestuursvergaderingen gehouden. Het hoofdpunt
van de agenda was vrijwel steeds: De methodiek.

Een nieuw werkplan zoo maar uit den grond stampen, dat
ging niet. Daarvoor werd een commissie benoemd, die ruim-
schots den tijd kreeg, om met een weloordacht plan te komen.
In afwachting van een definitief vastgestelde methodiek, wer-
den echter verschillende schetsen-bundeltjes uitgegeven. Zoo-
doende konden de verenigingen aan het werk gaan. Getracht
werd in deze schetsen alvast de verschillende richtlijnen, die
de nieuwe methodiek zullen gaan beheerschen, te verwerken.
Meteen was dit dus een mooie gelegenheid om de nieuwe werk-
wijze te toetsen aan de praktijk.

Opmerkingen aangaande deze schetsen konden ter kennis van
de samenwerkende besturen gebracht worden — en de me-
thodiekcommissie zou rekening met deze kritiek kunnen houden.

— BATAVIA. Ds Veltman van Den Bosch schrijft in
„Ons Kerkblad” (N.-Br. en Limburg):

„De Gereformeerde Kerken in Nederlandsch Indië be-
geeren zelfstandig te worden in een eigen kerkverband.
Tot nu toe waren deze kerken aangesloten bij het ver-
band van de Gereformeerde Kerken in Nederland en de
classis Batavia had in dat verband de rechten eener
particuliere synode.

Op de Zwolsche Synode van de synodocratische kerken
is over dit zelfstandig-worden reeds gesproken: een com-
missie werd benoemd om daarover op een volgende
Synode van advies te dienen.

Er is thans een nota verschenen van de kerk te
Batavia, handelend over deze zaak.

In deze nota staat o.a.: Het is de bedoeling geen ander
accord van kerkelijke gemeenschap te aanvaarden dan
de drie formulieren van eenigheid en zich van de over-
name van uitspraken, zooals in 1905 en 1942 gedaan zijn,
te onthouden. Hierdoor wordt een reële basis aangegeven,
waarop Chr. Geref. en Geref. (art. 31) met ons, in één
kerkverband kunnen samenleven.

In Indië schijnt men op dit punt dus meer verstand te
hebben, dan in Nederland. Een andere belijdenis-basis dan

de drie formulieren van eenigheid is niet noodig voor
kerkelijk samenleven van hen, die Gereformeerd zijn.

Waarom Batavia toch eigenlijk tegelijk uitspreekt, dat
1905 en 1942 geen weergave zijn van wat Gods Woord
leert. Want als het dat wel was, zou men immers niet
zoo gemakkelijk deze leeruitspraken op zij mogen zetten!

Batavia ver...leest Utrecht en Zwolle.”

Zie overigens over Batavia ons blad van 1 Maart jl.

— TO BE OR NOT TO BE..... Ds F. Mul schrijft in
Kerkbode (Amsterdam-Haarlem):

„Dr N. J. Hommes schrijft momenteel in het Geref.
Weekblad een serie artikelen over: „De cultuurencrisis in
ons Gereformeerde leven”. Een onlangs verschenen artikel
handelt dan over de padvindery en het kampeven. Men
schrijft toch werkelijk als men eens rustig beldijkt de
uitdrukkingen die gedaan worden, en de uitlatingen die
blijkbaar maar rustig op papier gezet worden. Een predi-
kant, die zich gereformeerd noemt, durft het aan om o.a.
het volgende te schrijven: (ik geef enkele citaten): „Wij
hebben..... ons bewust te zijn dat de huidige jeugd niet
meer is als in de dagen van Vonkenberg.... Willen wij de
greep op onze totale jeugd houden, dan zullen wij.... in
groot en goed formaat de figuur van de jeugdkampen, en
van het kampeven moeten invoeren. Het is hier een
kwestie van te be or not to be..... Het geheim van den
triumftocht der padvindery ligt daarin, dat zij meesterlijk
geniaal tegemoet komt, aan wat Huizinga noemt den
homo ludens, den spelenden mensch met zijn verbeelding
en gevoelsleven.”

Ik geloof dat het er droevig voorstaat met een jeugd
die alleen voor de toekomst van de kerk iets beteekenen
kan als men haar het plezier geeft van het kampeven.
En wat dien spelenden mensch betreft: nu, Dr Hommes
zal van psychologie wel meer verstand hebben dan ik,
maar ik betwijfel toch of hij in de praktijk van het
leven met dergelijke „onderscheidingen” iets beginnen
kan.”

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.
(Onderhoudende Art. 31 KO.)

Beroepen te:
Delfzijl: F. van Dijk te Opende (Gr.).
Bergentheim: F. Boonstra te Leens.

Eindhoven: D. Nieuwenhuis te Zuidwolde (Gr.).

— PROVINCIALE DIACONALE CONFERENTIE.

Donderdag 27 Febr. kwamen een 80-tal diakenen uit de
Prov. Groningen in conferentie bijeen.

De voorzitter opende de vergadering, liet zingen de
Morgenzang, de versen 3 en 4, ging voor in gebed en las
Num. 20:1—13. Na de aanwezige diakenen en gasten
welkom te hebben geheeten, sprak hij het volgende ope-
ningswoord.

Ter opening van deze vergadering en ter inleiding van
onze besprekingen meende ik u te moeten wijzen op de
positie van ons, diakenen, tegenover den Heere, de plaats,
die wij, diakenen, innemen ten opzichte van onzen God,
die ons tot dezen arbeid riep. Ook deze positie wordt
bepaald door wat God ons in Zijn Woord heeft geopen-
baard en naar het me voorkomt, geeft het u voorgelezen
Schriftgedeelte ons daarvoor de juiste aanwijzingen.

Israël is in het veertigste jaar van zijn omzwervingen
aan de grenzen van Kanaän gekomen en heeft zich te
Kades gelegerd. 't Is het jonge geslacht, dat straks het
beloofde land zal binnentrekken. De oudsten zijn om hun
zonden gestorven in de woestijn. Zijn deze jonge Israëli-
ten beter dan hun vaders? Leven zij op de rechte wijze
in het Verbond. De Verbondsgod wil alles voor Zijn
volk zijn. Hij is van hen, maar zij moesten weten en
belevden, dat zij van Hem zijn en alles in Hem moeten
zoeken en zullen vinden. In Kades blijkt, dat het volk te
kort schiet in 't volbrengen van den verbondseich. Daar
blijkt, dat God niet alles is voor hen. Met hun klacht
gaan ze naar 't verkeerde adres, naar Mozes. Breed
meten ze hun klacht uit: Geen zaad, geen vijg, geen wijn-
stokken, geen granaatappelen en ook geen water om te
drinken. Zoo ontheiligen zij den Naam des Heeren. Mozes
is toch hun God niet. Den Heere zien ze niet, Mozes was
hun alles.

En hoe gedraagt nu Mozes zich? Hij is de middelbaar,
de ambtsdrager. God heerscht over Zijn volk, maar maakt
daarbij gebruik van den dienst der menschen. Niet om
op hen Zijn recht en eer over te dragen, maar om door
hen Zijn werk te volbrengen. Tot dusver heeft Mozes
trouw zijn ambtswerk verricht. Hij ging nooit in de plaats
van God staan. Hij gaf steeds de klacht van het volk
door. Liet duidelijk zien, dat ze niet met hem, maar met
den levenden God, den Verbondsgod te doen hadden. God
mag voor het volk geen symbool worden, geen ornament,
geen bezieling gevende mythe. God moet het doen. Hij
heeft alles gedaan. Hij heeft ze uit het diensthuis verlost.
Hij heeft hen door de zee geleid, in de woestijn op vleu-
gelen der arenden gedragen, hen gevoed met hemels
brood. Mozes heeft in heel zijn optreden, altijd weer aan
't volk laten zien, dat ze het met hun God hadden te
doen. Mozes is niets, God is alles. Maar hier te Meriba
schiet Mozes te kort. Hij geeft de klacht niet door. Doet
net, alsof hij het adres is, waarheen het volk zich in zijn
nood te wenden heeft. De Heere zegt hem, dat hij tot
de steenrots spreken moet en dat zij dan water zal geven.
Den Naam des Heeren moet hij daarbij aanroepen en Gods
ontferming over het Bondsvolk inroepen. Dan zal het volk
zien, dat de Heere helpt en het zal Hem eeren. Maar
Mozes en ook Aäron, verbitterd door de opstandige klach-
ten, vergeten hun roeping en treden op, alsof zij het
doen moeten. Hoort toch, gij wederspannigen! Zullen wij
water voor ulieden uit deze steenrots her-voorbrenge?

Mozes roept den Naam des Heeren niet aan. Hij gaat
voor God staan. God gaat schuil achter hem. Het volk
ziet hier niet God, die altijd voor Zijn volk zorgt en ook
nu water geeft. Mozes heeft onbezonnen gesproken, hij
heeft het bevel Gods om te spreken niet geacht. Hij staat!